

DECLARACIÓ CONJUNTA

El lideratge de les regions per transformar la Mediterrània

CIMERA EUROMEDITERRÀNIA DE REGIONS
Palau de Pedralbes, Barcelona - 22 de novembre de 2025

La Mediterrània constitueix un espai geogràfic clau, un pont de connexió estratègica entre Europa, Àfrica i Àsia, que esdevé alhora l'epicentre d'alguns dels grans desafiaments globals. El canvi demogràfic i el climàtic, la polarització política creixent i les desigualtats econòmiques, territorials i socials modulen una realitat complexa que posa a prova la cohesió interna regional. Els conflictes a Gaza, el Líban, Síria, el Iemen i el Sahel, juntament amb altres disputes al món —com la guerra de Rússia contra Ucraïna—, intensifiquen aquests reptes i incideixen directament en la seguretat, el comerç marítim, la sobirania alimentària i la resiliència col·lectiva.

Malgrat això, la Mediterrània també és un lloc ple d'oportunitats, amb un gran potencial de cooperació, innovació i sostenibilitat. Àmbits com les transicions verda i digital, així com el desenvolupament econòmic local, obren nous camins per a la competitivitat i la prosperitat compartida. Aquesta realitat dinàmica fa imprescindible reforçar el paper de les regions i les ciutats, dotant-les de més capacitat d'adaptació i lideratge per impulsar una governança multinivell efectiva, legítima i transformadora.

El Procés de Barcelona, del qual enguany commemorem el trentè aniversari, ja reconeix el protagonisme de les regions i ciutats com actors que doten de contingut un projecte basat en la cooperació, el diàleg i el desenvolupament sostenible entre totes les ribes de la Mediterrània. La implicació del món local i regional durant aquestes tres dècades ha contribuït a traduir la diplomàcia en resultats visibles i ha establert una base sòlida a partir de la qual erigir un futur compartit.

En aquest escenari, el Pacte per la Mediterrània es presenta com una iniciativa transformadora i urgent: una entesa que impulsa un nou paradigma de cooperació euromediterrània, fonamentada en el llegat del Procés de Barcelona i en el diàleg entre iguals entre la Unió Europea i els països del sud i de l'est de la Mediterrània, en què la societat civil i la joventut tenen un paper clau per garantir-ne la implementació i la legitimitat. Aquest Pacte aposta per una implicació més gran de les regions i les ciutats en la definició de les prioritats, la concreció dels projectes i l'avaluació dels resultats. L'objectiu és clar: convertir els compromisos polítics en respostes efectives, col·lectives i duradores davant les necessitats integrals de les persones i els territoris.

Reunits al Palau de Pedralbes de Barcelona, amb motiu de la Cimera Euromediterrània de Regions i en el context del 30è aniversari del Procés de Barcelona, els signataris i les signatàries d'aquesta Declaració:

DECLAREM

1. Que el **futur de la Mediterrània i d'Europa** és compartit i interdependent, i que la consolidació d'un entorn de pau és fonamental per fomentar el progrés, la prosperitat i la cohesió social a la regió. En aquest context, el nou Pacte per la Mediterrània constitueix una oportunitat històrica per reforçar la cooperació regional de manera inclusiva i sostenible, en coherència amb els valors i els principis de la Unió Europea.
2. Que les **regions i les ciutats**, com a autoritats públiques més properes a la ciutadania, tenen un paper insubstituïble per traduir aquest Pacte en resultats tangibles sobre el terreny. La seva proximitat i capacitat d'acció asseguruen que les polítiques esdevinguin respostes adaptades a les realitats locals i a les necessitats de les persones.
3. Que l'espai euromediterrani requereix una **governança multinivell** que integri de manera efectiva les autoritats regionals i locals en totes les fases de les polítiques. Aquesta cooperació ha de ser equilibrada i basada en una autèntica associació sud-sud i nord-sud, basada en el diàleg entre iguals i en la responsabilitat compartida en totes dues ribes de la Mediterrània. La **cooperació territorial i descentralitzada** entre regions i ciutats de les dues ribes de la Mediterrània, illes incloses, així com el reforç de xarxes com **MedCities, la Conferència de les Regions Perifèriques Marítimes, l'Euroregió Pirineus Mediterrània i l'Aliança de la Cooperació Mediterrània** són eines clau d'innovació, resiliència compartida i transformació efectiva, que han de ser reconegudes com a pilars fonamentals de la nova estratègia de cooperació euromediterrània.
4. Que cal reforçar i interconnectar els **espais de col·laboració institucional**, com la Unió per la Mediterrània (UpM), com a marc intergovernamental clau de la cooperació regional, i l'Assemblea Regional i Local Euromediterrània (ARLEM), per garantir la coherència entre els àmbits territorials, nacionals i regionals de governança. Alhora, s'han de promoure noves eines i marcs —inclosa l'exploració d'una

- estratègia macroregional mediterrània basada en el model existent de la Unió Europea— que permetin coordinar agendes, recursos i actors de manera estable i inclusiva.
5. Que el nou Pacte ha de disposar d'una arquitectura financera àgil i accessible, que permeti que les regions i les ciutats puguin desplegar projectes transformadors amb impacte tangible, mentre es fomenta la col·laboració públicoprivada. Cal dotar d'una dimensió territorial clara el marc de cooperació **Team Europe**, així com la iniciativa **Global Gateway** a la regió euromediterrània, per garantir la coordinació efectiva entre la Unió Europea i els actors locals i regionals. D'altra banda, és essencial assegurar processos simplificats i l'accés directe al finançament europeu, especialment pel que fa a l'instrument **Global Europe**. Això permetrà traduir les prioritats polítiques en programes de cooperació territorial ben finançats, impulsar la cooperació públicoprivada amb empreses i actors de sectors econòmics clau, i reforçar la governança multinivell i macroregional. A més, el marc financer posterior al 2027 hauria de garantir un finançament previsible i a llarg termini per a la cooperació euromediterrània. Una avaluació exploratòria d'un possible mecanisme mediterrani podria oferir l'estabilitat i la coherència necessàries per donar suport a les prioritats del Pacte i els futurs plans d'acció.
 6. Que el nou Pacte s'ha de desenvolupar més enllà d'un enfocament general, aprofitant els tres pilars identificats —persones, economia i seguretat—, però amb una **orientació territorial clara**. Això implica prioritzar accions que tinguin un impacte tangible en els territoris, com la formació i la participació juvenil; la transició energètica i la innovació verda; la digitalització inclusiva; la cohesió social, i la gestió de la migració, d'acord amb els drets humans i de manera responsable. Per això, és necessari impulsar processos de descentralització que reforcin les capacitats de les regions i les ciutats per liderar i adaptar aquestes iniciatives a les seves realitats locals.
 7. Aquest clima i la resiliència marítima són reptes fonamentals per a l'àrea euromediterrània. Per tant, el nou Pacte ha de preveure compromisos explícits per a la resiliència costanera, una economia blava sostenible i

l'adaptació al canvi climàtic, atès el seu impacte directe en els territoris. Les regions i les ciutats, inclosos els territoris costaners i insulars, han d'estar equipades amb recursos específics, suport tècnic i una planificació coordinada a llarg termini per liderar aquests esforços de manera eficaç.

8. Que el nou Pacte ha de garantir un **enfocament inclusiu** que integri el gènere i la interseccionalitat per assegurar que les polítiques responguin a les realitats diverses de les persones, especialment a les dels territoris més perifèrics, rurals i insulars. Així mateix, s'ha de promoure la **cooperació cultural i la diversitat lingüística**, a través de la implicació activa de les regions, les ciutats, la societat civil i la joventut per garantir tant la legitimitat com l'eficàcia de les seves iniciatives.

Per tot això, impulsant una **veu comuna** de les regions mediterrànies davant les institucions europees i euromediterrànies, i per assegurar-ne un rol efectiu en el nou marc polític i institucional,

INSTEM LA COMISSIÓ EUROPEA I LES INSTITUCIONS EUROPEES COMPETENTS A:

- **Incentivar el paper rellevant i central de les autoritats regionals i locals** en la implementació del nou Pacte per la Mediterrània, de manera que les regions i les entitats locals participin en la **definició i el desenvolupament del primer Pla d'acció (2026)**. Això implica un lideratge ferm dels governs territorials més pròxims a la ciutadania, que garanteixi que els projectes i les iniciatives d'aquest Pla d'acció es planifiquin, es concretin i s'avaluin de manera efectiva i adaptada a les realitats locals.
- Constituir un **comitè de seguiment i avaluació territorialitzat**, que incorpori la dimensió local i regional en el monitoratge i l'avaluació d'impacte del nou Pacte i dels seus plans d'acció.
- Crear un **fons d'assistència tècnica per a la cooperació descentralitzada a la Mediterrània**, cofinançat per la Comissió Europea i altres donants, tant públics com privats.

Per tot això, traslladem aquesta Declaració conjunta als estats membres de la Unió per la Mediterrània, com a expressió clara de la voluntat i la determinació de les regions i les ciutats de ser actors institucionals de ple dret en el futur de la Mediterrània.

Barcelona, 22 de novembre de 2025

Sobre aquesta Declaració (continua oberta a adhesions)

Les regions següents van ser presents a la Cimera i/o han confirmat la seva adhesió a la Declaració:

- Regió de Tirana (Albània)
- Regió de Vlorë (Albània)
- Regió de Shkodër (Albània)
- Generalitat Valenciana (Espanya)
- Govern de Múrcia (Espanya)
- Govern de les Illes Balears (Espanya)
- Junta d'Andalusia (Espanya)
- Regió de Lapònia (Finlàndia)
- Regió d'Occitània (França)
- Regió de Provença-Alps-Costa Blava (França)
- Col·lectivitat Territorial de Còrsega (França)
- Regió de Creta (Grècia)
- Regió de les illes Jòniques (Grècia)
- Regió de Macedònia Oriental i Tràcia (Grècia)
- Regió de l'Àtica (Grècia)
- Regió de la Pulla (Itàlia)
- Regió de l'Emília-Romanya (Itàlia)
- Regió de Sardenya (Itàlia)
- Ministeri de Gozo i de Planificació (Malta)
- Regió de l'Oriental (Marroc)
- Regió de Tànger - Tetuan - Al-Hoceima (Marroc)
- Regió de Møre og Romsdal (Noruega)

A més a més, han subscrit aquesta Declaració les xarxes següents:

- La Conferència de Regions Perifèriques i Marítimes (CRPM) i, especialment, la seva Comissió Intermediterrània (CIM)
- L'Euroregió Pirineus Mediterrània (EPM)
- L'Euroregió Adrítica-Jònica (EAJ)
- MedCities